



Stenungsunds  
kommun

# Biblioteksplan

<b>Typ av dokument</b> Program	<b>Beslutat av</b> Kommunfullmäktige	<b>Beslutsdatum</b> 2017-09-18 § 154	<b>Diarienummer</b> 0712/15
<b>Dokumentägare</b> Verksamhetschef Kultur och Fritid	<b>Giltighetstid</b>	<b>Framtagen av</b> Kultur och Fritid	<b>Reviderad</b>

# Biblioteksplan för Stenungsunds kommun 2017

## Inledning

I bibliotekslagen står det att kommuner och landsting ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet. Syftet med Stenungsunds kommuns biblioteksplan att ge en struktur och inriktning för viktiga utvecklingsområden.

Planen ska tydliggöra folk- och skolbibliotekens uppdrag. Samverkan mellan biblioteken gör att de kommunala medlen kan användas på ett effektivt sätt så att kommuninvånarna får bästa möjliga biblioteksservice.

## Mål och styrdokument för biblioteksverksamheten

### Internationella riktlinjer

- UNESCO:s folkbiblioteksmanifest (1994) slår fast att folkbiblioteket ska vara till för alla, oberoende av ålder, kön, ras, religion, nationalitet, språk eller samhällsklass. Frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden som förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas eget deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället. Folkbibliotekets huvuduppgifter är att verka för läskunnighet, information, utbildning och kultur.
- UNESCO:s skolbiblioteksmanifest slår fast att skolbiblioteket är en del av utbildningsväsendet. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för utbildning och kultur, för att främja läs- och skrivkunnigheten och förmågan att söka information.
- Barnkonventionen

### Nationella och regionala riktlinjer

- Bibliotekslagen SFS 2013:801
- Skollagen SFS 2010:800
- Regional biblioteksplan

### Lokala riktlinjer

- Vision 2035 Stenungsunds kommun
- Inriktningsmål för Stenungsunds kommun
- Kulturpolitisk vision för Stenungsunds kommun

## Bibliotek i Stenungsunds kommun

I Stenungsunds kommun är sektor Utbildning ansvarig för biblioteksverksamheten med huvudbiblioteket lokaliserat till Kulturhuset fregatten. I nuläget finns tio skolbibliotek i grundskolorna och ett skolbibliotek i gymnasiet. Därtill finns bibliotek för boende och personal på äldreboenden och arbetsplatsbibliotek hos arbetsgivare som köpt tjänsten. Bokbussen erbjuder biblioteksservice i Ödsmål, Svenshögen, Ucklum, Jörlanda, Stora Höga samt i Hallerna.

### **Folkbibliotekets uppdrag**

Biblioteket ska erbjuda en inspirerande mötesplats för kommunens invånare och främja kontakten mellan människor.

Biblioteket ska stimulera till kulturupplevelser och lärande och därmed bidra till människors intresse för och delaktighet i samhällsutvecklingen. Verksamheten ska präglas av hög tillgänglighet med generösa öppettider, inbjudande miljö samt ett positivt och professionellt bemötande.

Stenungsunds bokbuss ska ses som en innovativ, spännande och flexibel resurs som marknadsför biblioteksverksamheten och gör det möjligt att möta och nå invånare och tillfälliga besökare. Utrustad med traditionella media men även med ny teknik ska den t.ex. kunna köras till såväl förskolor, äldreboenden eller andra platser där många människor befinner sig.

### **Skolbibliotekets uppdrag**

Skolbiblioteket ska, till skillnad från folkbiblioteket, fungera som en pedagogisk miljö och hjälpa eleverna att nå målen. Skolinspektionen har förtydligat att skolbibliotekets innehåll ska vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Ansvar för skolbiblioteken har skolan och respektive rektor.

I Stenungsunds kommun finns elva kommunala grundskolenheter med skolbibliotek. Det kommunala gymnasiet har fyra enheter med ett gemensamt skolbibliotek med fackutbildad personal. Skolbibliotekscentral saknas i kommunen.

## **Fokusområden**

För att utveckla biblioteksverksamheten och sträva mot visionen ska verksamheten inrikta sig mot följande fokusområden

### **Tillgänglighet**

I bibliotekslagen anges att: biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Stenungsunds bibliotek ska erbjuda, tillgängliggöra och förmedla information om anpassade medier för personer med särskilda behov.

### **Barn- och ungdomsverksamhet**

I bibliotekslagen (SFS 2013:801 7§) sägs att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Biblioteksverksamheten ska bedrivas med användaren i fokus. Biblioteket ska ha en öppen dialog med besökare för att kunna utveckla idéer och önskemål samt tillgodose behov. Bibliotekets barn- och ungdomsverksamhet är prioriterad och ska aktivt stimulera läs- och språkutveckling. Mötet med språket och läsningen ska vara fyllt av glädje, väcka nyfikenhet och lust. Det läsfrämjande och uppsökande arbetet är en stor del av barn- och ungdomsverksamheten och regleras av en årlig läsfrämjandeplan.

Biblioteket ska erbjuda aktiviteter som främjar läsglädjen hos barn och unga. Detta åstadkoms bland annat genom temadagar, ”barnlördagar”, samverkan mellan ungdomsbibliotekarie och fritidsgårdar samt bokklubbar för olika åldersgrupper.

Inom det uppsökande och läsfrämjande arbetet ska kommunen verka för att tillgängliggöra böcker för läsning hemma och i skolan. Detta sker genom sagostunder på flera språk, genom tamburbibliotek för föräldrar samt inköp av media kring teman för förskola och grundskola.

Bokbussen ska prioritera läsfrämjande verksamhet för barn och unga genom att besöka samtliga förskolor i kommunen samt erbjuda läsfrämjande samverkan med de grundskolor som önskar detta.

### **Litteratur och läsning**

Biblioteket ska vara en öppen arena och tillgänglig för alla. Biblioteket ska ge sina besökare tillgång till medier för information och studier samt kulturella upplevelser. Bibliotekslagen lyfter fram bibliotekets betydelse för det demokratiska samhällets utveckling och dess roll för kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Betydelsen av att främja litteraturens ställning är också tydliggjord. Bibliotekslagen pekar på folkbibliotekets uppdrag att prioritera personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter.

### **Skolbibliotek**

Skolbiblioteket ska vara en central plats i skolan för att utforska, upptäcka och reflektera. I skolbiblioteket finns möjlighet till skolarbete, kulturupplevelser och studier mellan lektionerna. Medier och läresurser ska finnas tillgängliga för elever och lärare både i skolan och hemifrån via digitala verktyg.

Skolbiblioteket ska vara en språkstimulerande plats som ska hjälpa eleven att utveckla sin läs- och skrivförmåga samt ge en god förmåga att hantera och kritiskt granska information. Verksamheten ska följas och utformas efter skolans styrdokument och elevernas skiftande behov. Alla elever i kommunens skolor bör ha likvärdig tillgång till skolbibliotek

### **Mötesplats**

Biblioteket ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteket ska vara en plats för lärande, inspiration, möten och skapande.

### **Mångfald**

En allt större andel av kommunens invånare har ett annat modersmål än svenska. Detta kräver större tillgång på information och litteratur på flera olika språk, lättläst och språkkurser. Biblioteken kan med sin öppenhet även vara en del av vägen mot integration genom språkcaféer och att vara en plats för studier. Kulturell mångfald är en förutsättning för demokratisk utveckling och integration.

### **Digitala biblioteket**

Bibliotekets roll som en plats där invånare kan använda digitala tjänster ska stärkas. Genom fortbildning och handledning stödjer biblioteket digital delaktighet. Tekniska lösningar som ökar tillgängligheten till bibliotekets tjänster ska utvecklas.

### **Kommunal samverkan**

Samverkan mellan folkbibliotek och förskolor sker dels genom bokbussen som besöker samtliga förskolor i kommunen, dels genom litteraturförsörjning med temalådor och nära samverkan mellan barnbibliotekarier och pedagoger. Samtliga barn som föds i kommunen och alla femåringar (femårsboken) erhåller en bokgåva från folkbiblioteket. I kommunens öppna förskolor finns tamburbibliotek med bokpåsar att låna med hem.

Genom samverkan mellan folk-, gymnasie- och skolbibliotek finns idag en gemensam resurs för bibliotekskatalog i kommunen. Läsfrämjande samverkan i grundskolan med stöd av barnbibliotekarier och bokbuss finns på Jörlandaskolan, Spekerödsolan, Stora Högaskolan och Ucklumskolan.

Kommunens äldreboenden har bibliotek i sina lokaler för boende och personal som sköts av folkbibliotekets personal tillsammans med biblioteksombud. Boende samt invånare i kommunen som inte kan besöka biblioteket erbjuds uppsökande verksamhet, ”boken kommer” som arrangeras av bibliotekets personal.

### **Samverkan med föreningsliv och studieförbund**

I samverkan med lokala föreningslivet erbjuder biblioteket programverksamhet och fortbildning som exempelvis hörselhjälpare, släktforskarstöd, föredrag samt författaraftnar.

### **Regional samverkan**

Genom samverkan med sex andra kommuner; Ale, Kungälv, Lilla Edet, Orust, Tjörn och Öckerö, finns "Bibliotek i Väst" med gemensam katalog, webb, arbetsgrupper samt gemensamma utbildningsdagar. Förutom att servicen har ökat och utbudet breddats så har också personalens kompetens och engagemang höjts.

Inom Göteborgsregionen sker samverkan mellan biblioteken genom gemensam mediaupphandling och fjärrlånesamverkan mellan kommunala bibliotek och universitets- och högskolebibliotek.

Samverkan med regional biblioteksverksamhet inom Kultur i Väst sker genom konsultativt stöd och fortbildning.

### **Uppföljning**

Uppföljning av biblioteksplanen sker i enlighet med fastställd dokumenthanteringsplan och riktlinjer för styrande, vägledande och operativa dokument.